Valtiovarainvaliokunta Maatalousjaosto MaJ
4.11.2015
HE 30/2015 vp

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ **Muistio**
Luonnonvaraosasto
Ylitarkastaja Jussi Laanikari 29.10.2015
P. 040 7336229

Maa- ja metsätalousministeriön muistio asiassa HE 302013 (Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016)

Riista- ja porotalouden momentit talousarviossa:

30.40.41 Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen esitetään 3 400 000 euroa.
Esitys on sama kuin edellisenä vuonna. Vastaava tulo on merkitty pyyntilupamaksuista (aikuinen hirvi 120€, vasa 50€) kertyväksi momentille 12.30.42. Määräraha on kolmivuotinen siirtomääräraha. Määrärahaa käytetään vahinkojen korvauksiin, edellisiin vuosiin kohdistuvien korvausten maksamiseen, estotoimenpiteisiin, hirvikannan ja metsäpeurakannan seurannasta ja tutkimuksesta aiheutuvien menojen, sekä hoitosuunnitelmien valmistelusta ja toimeenpanosta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa on mahdollista käyttää myös EU -rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuuteen. Eduskunnassa on käsittelyssä varojen käyttötarkoituksen laajennusta koskeva hallituksen esitys, jossa määrärahasta katettaisiin myös hirvieläinkantojen hoidosta ja riistavahinkorekisteristä aiheutuvat menot.

30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen esitetään 8 000 000 euroa.
Esitys on 3,7M€ suurempi kuin edellisenä vuonna. Määrärahaa käytetään vuonna 2016 toteutuvien vahinkojen korvaamiseen, joiden tarkka määrä on tiedossa vasta vuonna 2017. Määräraha mahdollistaa vahinkojen korvaamisen täysimääräisesti. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää vahinkojen ehkäisemiseen arviolta noin 500 000 euroa. Vahinkojen ehkäisemistoimenpiteitä ovat suurpetojen hoitosuunnitelmat, suurpetojen aiheuttamien ristiriitatilanteiden parempi hallinta ja muut vastaavat toimenpiteet. Suurin osa ehkäisemistoimenpiteistä menee sähköaitoihin ja estotoimenpiteiden kokeilutoimintaan. Vahinkojen suuruutta pyritään pienentämään suurpetojen hoitosuunnitelmien ja muiden toimenpiteiden avulla. Vuonna 2014 suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaustarve oli 7,65 miljoonaa euroa, josta porovahinkojen osuus oli noin 7,2 miljoonaa euroa eli 94%. Ahma, jota ei toistaiseksi metsästetä lainkaan edes poikkeusluvin, aiheutti edelleen enemmän vahinkoa kuin kolme muuta suurpetoa yhteensä. Ahmavahingot ovat tulleet alas merkittävästi. Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskusta tuottamaan ahman kanta-arvion marraskuussa. Ahman metsästyksen aloittaminen yli 30 vuoden jälkeen on poliittinen päätös.

30.40.43 Porotalouden edistäminen esitetään 1 696 000 euroa
Esitys on 68 000€ pienempi kuin edellisenä vuonna järjestötukien säästön johdosta. Määrärahaa käytetään Paliskuntain yhdistyksen tukemiseen 803 000 euroa, poroaitasopimusten mukaisten valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon 840 000 euroa, sekä porotalouden koetoimintaan 53 000 euroa. (katso erillinen muistio)

30.40.50 Riistatalouden edistäminen esitetään 10 130 000 euroa
Esityksessä on vähennystä edelliseen vuoteen 83 000 euroa metsästäjämäärissä tapahtuneen muutoksen johdosta. Arvioitu metsästäjämäärä vuodelle 2016 on 307 000. Riistanhoitomaksun

suuruus on 33 euroa. Riistanhoitomaksu on valtion metsästäjiltä keräämä veroluontoinen maksu, jonka valtio ohjaa laissa riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädetyllä tavalla riistahallinnon ylläpitämiseen ja riistatalouden edistämiseen. Riistanhoitomaksukertymä osoitetaan valtion tuloarvion momentilla 12.30.45. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa yleisavustuksena varat Suomen riistakeskuksen, riistanhoitoyhdistysten ja metsästysmuseon toimintaan. Tämän lisäksi riistanhoitomaksuvaroja myönnetään riistakonsernin strategian toiminnallistamiseen ja riistataloutta edistäviin hankkeisiin (esim. suurpetojen erillislaskentoihin ja yhteisten tietojärjestelmien kehittämiseen). Tältä osin avustuksen saajia ovat olleet Suomen riistakeskuksen lisäksi mm. Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Suomen metsästäjäliitto, Luonnon- ja riistanhoitosäätiö.

LIITE

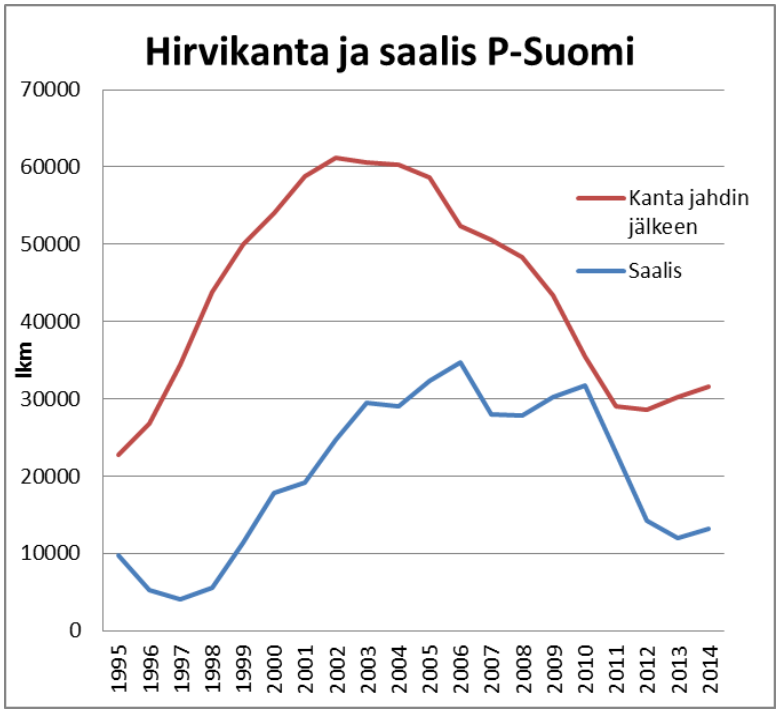
Hirvikanta ja saalis P-Suomi
70000
60000
50000
40000
30000
20000
10000
0
lkm
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
Kanta jahdin jälkeen
Saalis

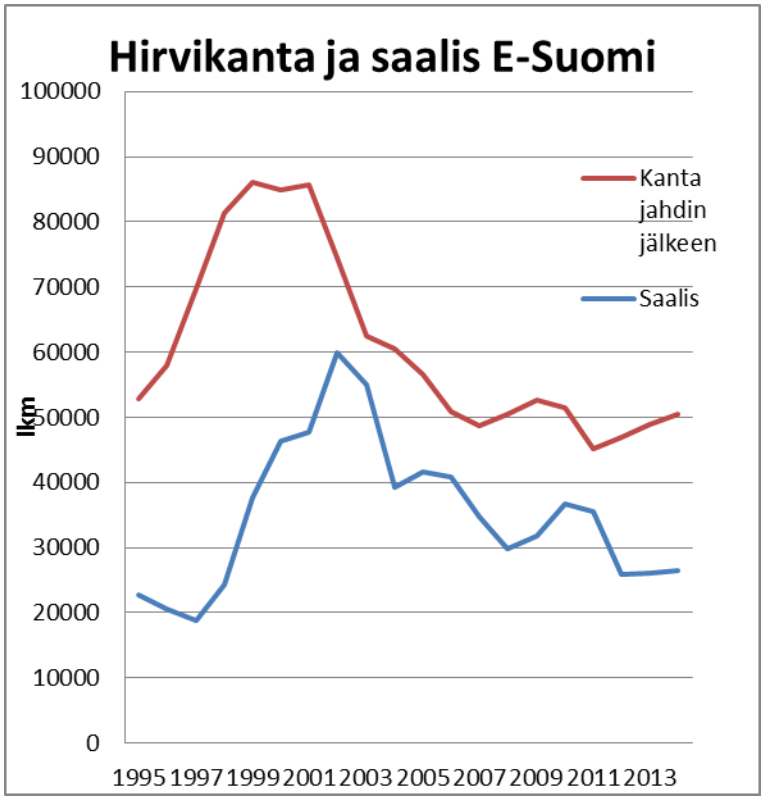
Hirvikanta ja saalis E-Suomi
100000
90000
80000
70000
60000
50000
40000
30000
20000
10000
0
lkm
1995
1997
1999
2001
2003
2005
2007
2009
2011
2013
Kanta jahdin jälkeen
Saalis

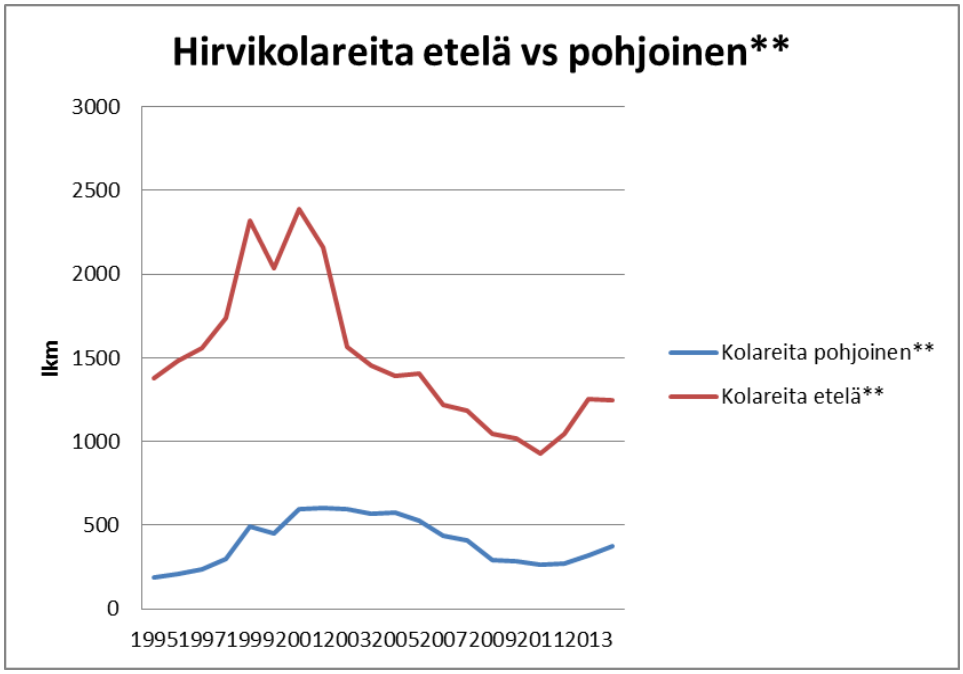

Lähde: Luonnonvarakeskus

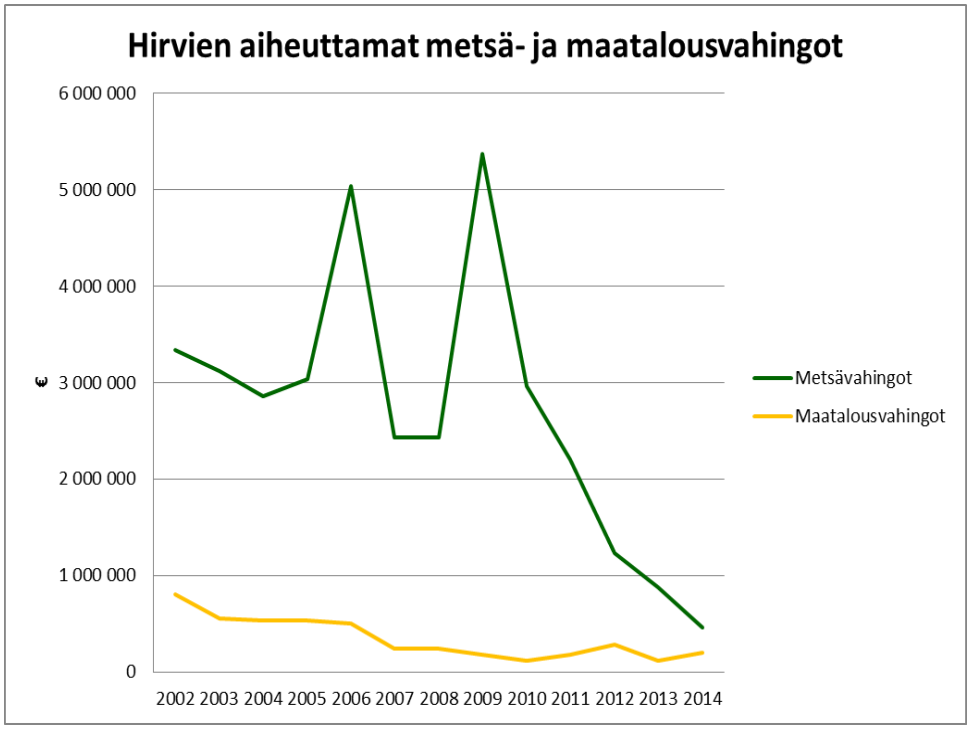

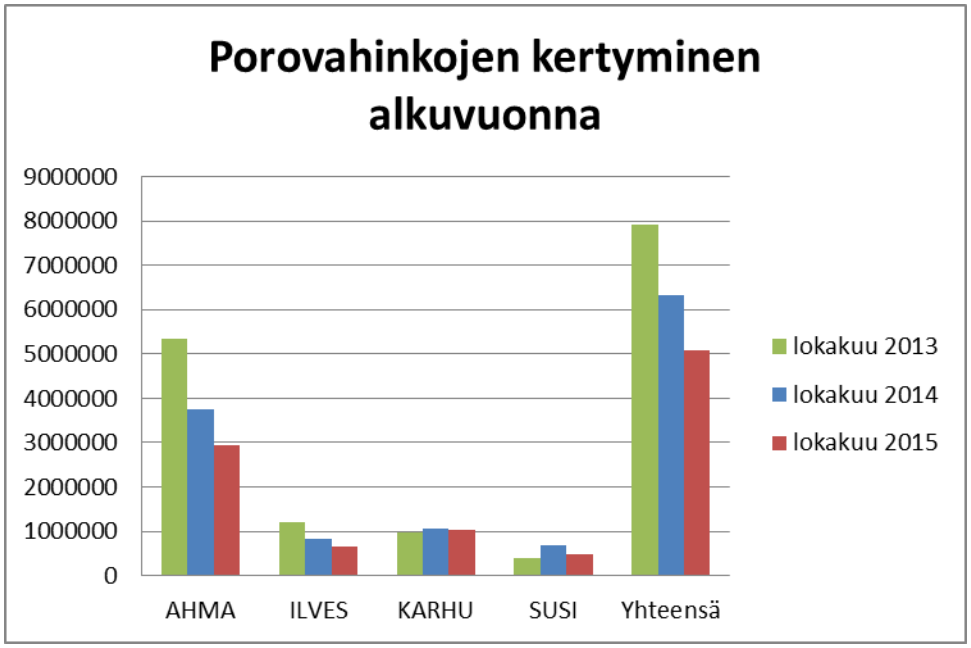

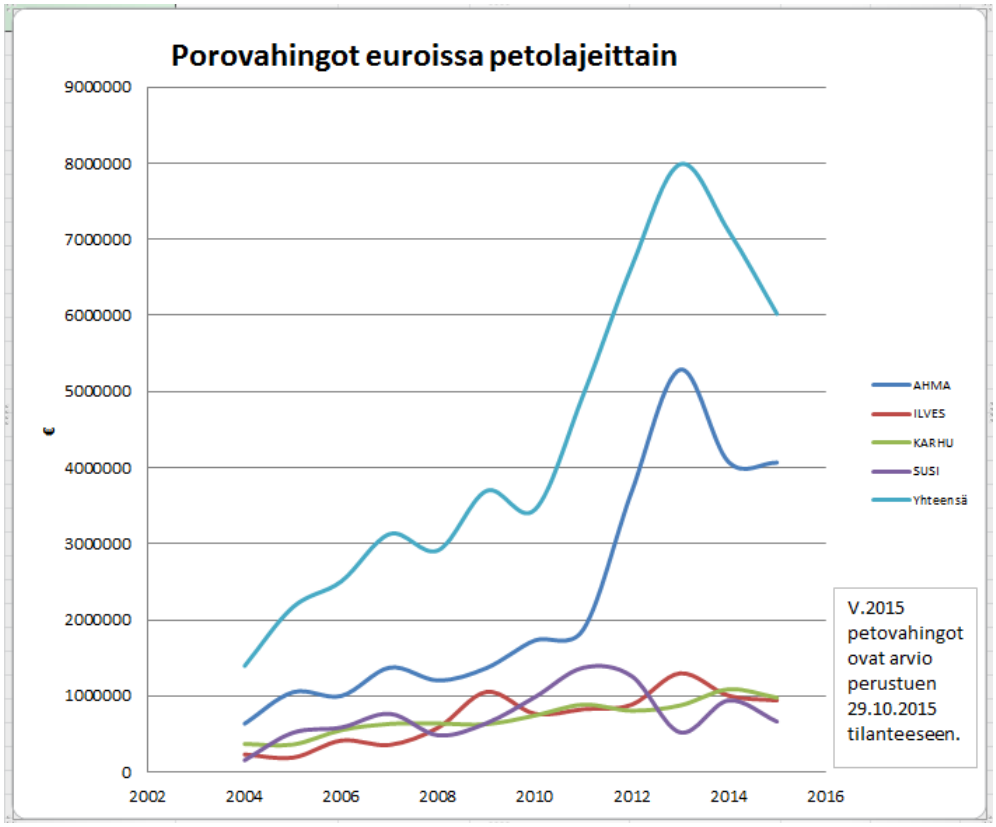

Lähde: Riistavahinkorekisteri

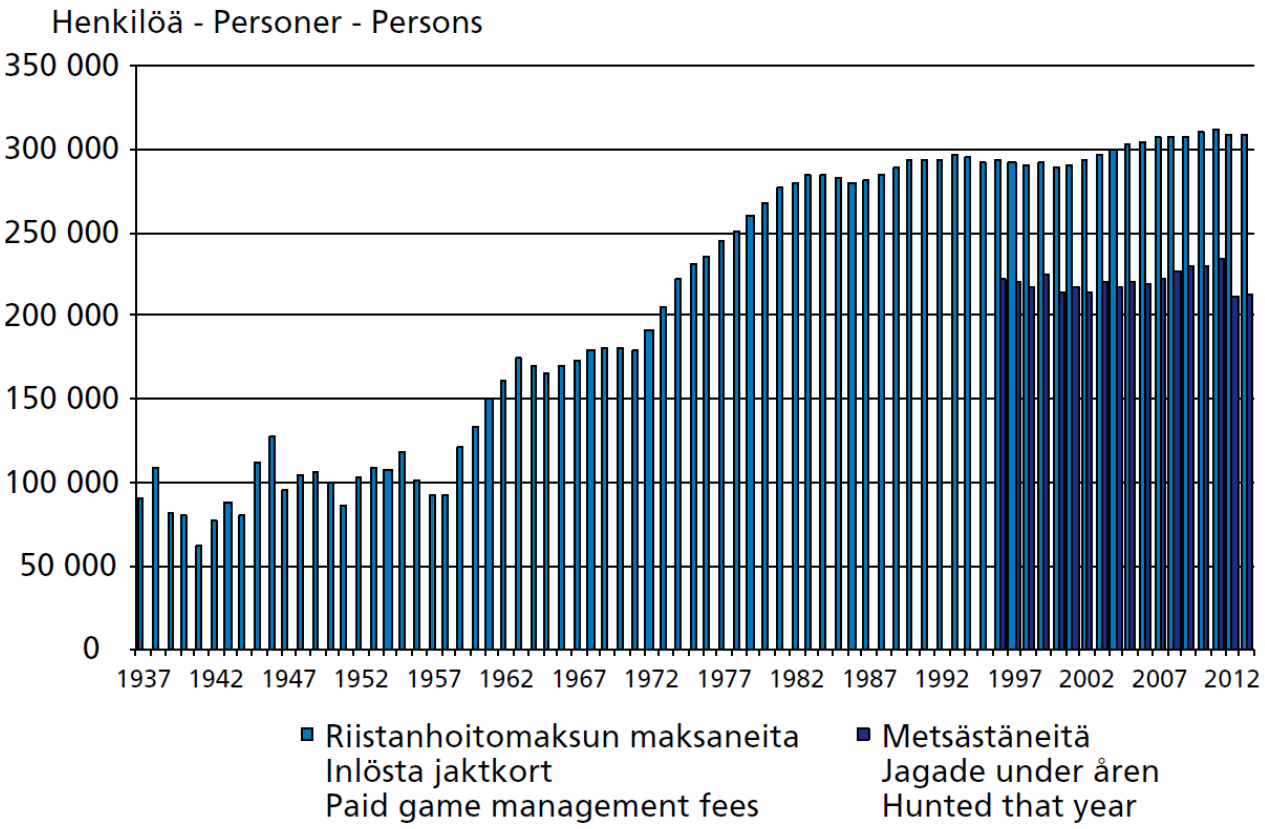

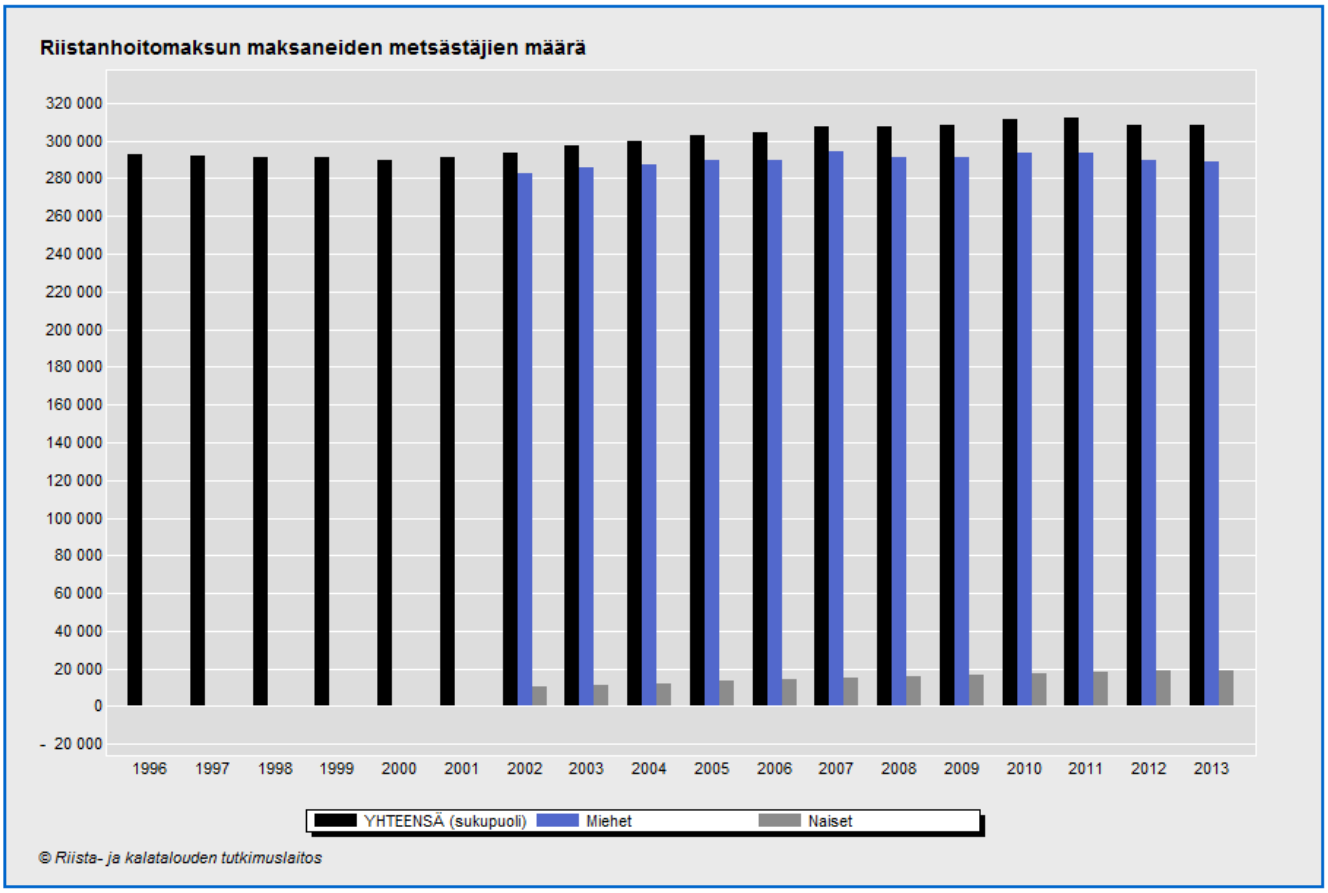

Lähde: Luonnonvarakeskus.